

A1. Η συγγραφέας αναφέρεται στην αρχαιοελληνική τέχνη και στην προσφορά της στον παγκόσμιο πολιτισμό. Ισχυρίζεται πως μέσω της τέχνης ο άνθρωπος ολοκληρώνεται ως ον, απαλλαγμένος από τις αναγκαιότητες της φύσης και του αυθορμητισμού. Μέσω αυτής κοινωνικοποιήθηκε και αισθάνθηκε ον ελεύθερο με εργαλείο σκέψης τη λογική έναντι του εαυτού του και των συνανθρώπων του. Μέσω της τέχνης έμαθε τι είναι κοινωνικό σύνολο και πώς μπορεί να διεκδικεί την ελευθερία του. Υπερέβη κάθε αντιξοότητα και κατέκτησε τη γνώση. Η προσφορά αυτής της αρχαιοελληνικής τέχνης υπήρξε σημαντική για όλη την ανθρωπότητα.

B1. Η τέχνη είναι μια διαχρονική αξία, που βοηθά τον άνθρωπο να τελειοποιηθεί και να κατακτήσει την εσωτερική ελευθερία του. Βοηθά στην πνευματικότητα του ανθρώπου, ξεπερνά κάθε αντιξοότητα και χαράσσει δρόμους δημιουργίας και πολιτισμού. Βοηθά αυτόν να προσεγγίσει το «θείο», το τέλειο. Γι' αυτό έχει διαχρονική αξία και πάντα θα είναι επίκαιρη, για να βοηθά τον άνθρωπο σε νέες κατακτήσεις. Αυτή θα ενισχύει την πίστη στον άνθρωπο και στην ελευθερία του.

B2. α. Χρησιμοποιεί επίκληση στη λογική με επιχειρήματα και επίκληση στο συναίσθημα με χρήση μεταφορικής ή ποιητικής γλώσσας, που είναι συναισθηματικά φορτισμένη.

Τα σχετικά αποσπάσματα είναι: «Να γιατί ... ελευθερίας» για τη λογική και «Η τέχνη πυξίδα ... αγνοεί τ' αδιέξοδα» και «αυγή του μυστηρίου» για το συναίσθημα.

β. Όρθιας σκέψης

Φως του λόγου

Είναι η τέχνη πυξίδα

Μάθημα ... που σμίλευσαν στο ξύλο.

B3. α. επίτευγμα: κατόρθωμα

δαμάσει: τιθασεύσει

μετάβαση: πέρασμα

πληρότητα: ολοκλήρωση

ουσιώδεις: σημαντικό

β. έλλογη: παράλογη

κοντά: μακριά

συνοπτικό: αναλυτικό
φυσικής: τεχνητής
αιχμαλωτίσει: απελευθερώσει

B4. Διαγράφει ο τεχνίτης τα πλαίσια μιας πάντα ευνομούμενης και ισορροπημένης πολιτείας: Είναι ενεργητική σύνταξη.
Μετατροπή σε παθητική: Τα πλαίσια μιας πάντα ευνομούμενης και ισορροπημένης πολιτείας διαγράφονται από τον καλλιτέχνη.

Δάμασε η ελληνική τέχνη το ζώο πριν ανακαλύψει τον τέλειο άνθρωπο: Είναι ενεργητική σύνταξη.
Μετατροπή σε παθητική: Το ζώο, πριν ανακαλυφθεί ο τέλειος άνθρωπος, δαμάστηκε από την ελληνική τέχνη.

Γ1. Σε ημερίδα του δήμου σου με θέμα «Τέχνη και Ζωή» συμμετέχεις ως εκπρόσωπος του σχολείου σου με εισήγηση 500-600 λέξεων. Στην εισήγηση αυτή αναφέρεσαι στην προσφορά της Τέχνης στους νέους σήμερα, καθώς και στους τρόπους με τους οποίους μπορεί το σχολείο να συμβάλλει στην ουσιαστική επαφή τους με αυτήν.

Πρόλογος

Ορισμός 1: Τέχνη είναι η έκφραση του καλού και του ωραίου μέσα από τα δημιουργήματα του ανθρώπου.

Ορισμός 2: Τέχνη είναι το σύνολο της ανθρώπινης δημιουργίας με βάση την πνευματική κατανόηση, την επεξεργασία και ανάπλαση εμπειριών από την καθημερινή ζωή του κοινωνικού, πολιτισμικού, ιστορικού και γεωγραφικού περιβάλλοντος, εντός του οποίου δρα ή υπάρχει ο δημιουργός. Είναι έργο πνευματικό, που εκφράζει τον δημιουργό και τη ματιά, μέσα από την οποία βλέπει αυτός τον κόσμο. Εξάλλου ετυμολογικά παράγεται από το τίκτω, που σημαίνει γεννώ και μεταφορικά δημιουργώ ή παράγω ένα έργο.

Μορφές τέχνης (εικαστικές, ακουστικές, τέχνες του χώρου και του χρόνου).

Είδη τέχνης: Γνήσια τέχνη και στρατευμένη τέχνη

Ιστορική αναδρομή. Αναφορά στις σπηλαιογραφίες της παλαιολιθικής εποχής ως μορφές τέχνης και έως τη λεγόμενη αφηρημένη τέχνη της εποχής μας.

Κύριο Θέμα

[1] Προσφορά της τέχνης στους νέους

- Η τέχνη μπορεί να βοηθήσει τον νέο να κατακτήσει την αυτογνωσία. Το εξημερώνει και τον οδηγεί στον ανθρωπισμό και την ολοκλήρωσή του ως έλλογον.
- Βοηθά την πνευματική καλλιέργεια του νέου.
- Οξύνει τη φαντασία και τη δημιουργική σκέψη.
- Συγκινεί αισθητικά και καλλιεργεί το αισθητήριο του νέου (καλαισθησία).
- Προσφέρει πρότυπα προς μίμηση.
- Τον βοηθά στην κοινωνικοποίησή του μέσα από τις κοινές συνισταμένες των προτύπων που η τέχνη προβάλλει.
- Μέσω της τέχνης έχει μια δημιουργική ενασχόληση κατά τον ελεύθερο χρόνο του.
- Τον βοηθά να ευαισθητοποιηθεί στα σύγχρονα φλέγοντα προβλήματα του ανθρώπου και της ανθρωπότητας.
- Βοηθά στην άμβλυνση του ρατσισμού και στην κατανόηση της διαφορετικότητας των άλλων λαών, αποδεχόμενος τις διαφορετικές μορφές τέχνης με τις οποίες αυτοί εκφράζονται.

[2] Πώς το σχολείο μπορεί να συμβάλλει στην επαφή του νέου με την τέχνη

Αποστολή του σχολείου πρέπει να είναι η βοήθεια προς τους νέους, μέσω της τέχνης, να αποκτήσουν ένα νέο τρόπο θέασης των πραγμάτων, που έχουν και διαφορετικές διαστάσεις, τέτοιες όπως τις αντιλαμβάνονται μέσα από τα έργα τους οι καλλιτέχνες.

- Στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας μπορεί να διδαχθεί μία άλλη τέχνη, η ρητορική. Οι ρητορικοί αγώνες δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να οξύνουν τη σκέψη, να καλλιεργήσουν τον προφορικό λόγο και να αποκτήσουν επικοινωνιακές δεξιότητες.
- Στο μάθημα της Λογοτεχνίας να επιδιώκονται στόχοι συναισθηματικοί, στόχοι παρατήρησης των πραγμάτων, σύνθεσης προφορικού και γραπτού λόγου, κριτικής αποτίμησης, ανάπτυξης και καλλιέργειας της φαντασίας, σύνδεσης του εκάστοτε έργου με την εποχή και την κοινωνία, στόχοι συγκριτικής μελέτης του εξεταζομένου έργου με άλλα έργα του ίδιου συγγραφέα ή με έργα άλλων Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών.
- Στο μάθημα της Φιλοσοφίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν η ποίηση και η πεζογραφία, παράλληλα με άλλα έργα τέχνης, όπως έργα σπουδαίων ζωγράφων, καθώς η τέχνη δεν αναπαριστά μόνο τον κόσμο, αλλά και τον ερμηνεύει ή επιδιώκει να τον ερμηνεύσει, να

διακρίνει τα ορατά και τα αόρατα, τα ρητά και τα άρρητα, να διεισδύσει στο μυστήριο της ζωής.

- Βιωματικές και ερευνητικές εργασίες, ως εργαλεία, για να εκδηλωθούν οι καλλιτεχνικές τάσεις των μαθητών και για να βρίσκονται σε ένα ευχάριστο πεδίο καλλιέργειας της κριτικής σκέψης και της φαντασίας. Αυτό φυσικά γίνεται υποχρεωτικά στη διδασκαλία των εικαστικών μαθημάτων, αλλά δεν πρέπει να περιορίζονται μόνον σ' αυτά.
- Οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων στο πλαίσιο του σχολείου.
- Επαφή με πνευματικούς ανθρώπους και καλλιτέχνες που θα επισκέπτονται τους σχολικούς χώρους.
- Οργάνωση θεατρικών ομάδων, ρητορικών ομίλων και μουσικών παραστάσεων.
- Η τέχνη ενδυναμώνει τις δεξιότητες των μαθητών και μπορεί να τον βοηθήσει πρακτικά, όταν καλλιεργείται και σε δρώμενα εκτός της τάξης. Έτσι μέσα σ' αυτά τα πλαίσια μπορεί να υπάρχουν:
 - Παρακολούθηση ποιοτικών θεατρικών παραστάσεων και εκθέσεων ζωγραφικής.
 - Επίσκεψη σε αρχαιολογικά μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους.

Προϋπόθεση αναγκαία για όλα τα παραπάνω είναι η συνεχής προσωπική ενημέρωση του εκπαιδευτικού, για να έχει την ευχέρεια να εξασκήσει αυτές πρακτικές.

Επίλογος

Έκκληση ή συμπέρασμα.

Η προσφορά της τέχνης στη ζωή μας είναι σημαντική για την πνευματική μας καλλιέργεια και την κοινωνικοποίησή μας. Γι' αυτό θα έπρεπε να διδάσκεται με υπευθυνότητα και σοβαρότητα μέσα στα σχολεία, ώστε οι νέοι να είναι ενημερωμένοι από πολύ νωρίς με αυτήν και να έχουν τα ευεργετικά της αποτελέσματα.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Μία εισήγηση σε ημερίδα χρειάζεται:

Προσφώνηση: Κυρίες και κύριοι ... (Αγαπητοί συνδημότες ...)

Αγαπητοί συμμαθητές ...

Αποφώνηση: Ευχαριστώ για την προσοχή σας.